

УДК 351:316.48

DOI <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2026.1.9>

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕОРІЇ КОНФЛІКТІВ ТА ТЕОРІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У ФОРМУВАННІ МЕХАНІЗМІВ ВРЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ КОНФЛІКТІВ

Стаднійчук Р. В. – доктор філософії з економіки

ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»

ORCID: 0009-0004-7614-231X

Правоторова О. М. – доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри публічного управління, права та гуманітарних наук

Херсонського державного аграрно-економічного університету

ORCID: 0000-0002-7458-1595

У статті обґрунтовано необхідність інтеграції теорії конфліктів та теорії публічного управління як методологічної основи формування ефективних механізмів врегулювання соціальних конфліктів. Актуальність дослідження зумовлена зростанням соціальної напруги в умовах воєнних викликів, післявоєнної трансформації та цифровізації публічного управління, що посилює конкуренцію за ресурси й активізує конфліктні групи. Метою роботи є розроблення концептуальної моделі інтеграції конфліктологічного та управлінського підходів у межах формування публічної політики врегулювання соціальних конфліктів. Методологічну основу дослідження становлять системний, інституційний та структурно-функціональний підходи, а також метод концептуального моделювання.

У результаті дослідження доведено, що соціальний конфлікт має подвійний характер і може виступати як чинником дестабілізації, так і ресурсом інституційного оновлення. Запропонована концептуальна модель відображає логіку переходу від аналізу природи конфлікту та соціальної напруги до інституційної реакції держави, раціонального прийняття управлінських рішень і формування адаптивної публічної політики. Обґрунтовано, що ефективність врегулювання соціальних конфліктів залежить від інституційної спроможності органів влади, системного моніторингу соціальної напруги, використання цифрових аналітичних інструментів та налагодження діалогу з громадянським суспільством.

Практичне значення результатів полягає у можливості застосування розробленої моделі для вдосконалення механізмів публічного управління в умовах трансформаційної невизначеності та післявоєнної відбудови, що сприятиме підвищенню інституційної стійкості держави та зміцненню суспільної довіри.

Ключові слова: соціальний конфлікт, соціальна напруга, публічне управління, публічна політика, інституційні механізми, врегулювання конфліктів, державні інститути, громадянське суспільство, цифровізація управління, інституційна стійкість.

Stadniichuk R. V., Pravotorova O. M. Integration of conflict theory and public administration theory in shaping mechanisms for social conflict regulation

The article substantiates the necessity of integrating conflict theory and public administration theory as a methodological foundation for developing effective mechanisms of social conflict regulation within the system of public policy. The relevance of the study is determined by the growing level of social tension under conditions of wartime challenges, post-war reconstruction, institutional transformation, and digitalization of public governance, which intensify competition for resources and activate various conflict groups. The aim of the research is to develop a conceptual model that integrates conflictological and governance approaches in shaping public policy mechanisms for social conflict regulation. The methodological framework is based on the systemic, institutional, and structural-functional approaches, as well as conceptual modeling.

The study demonstrates that social conflict has a dual nature and may function both as a destabilizing factor and as a driver of institutional renewal. The proposed conceptual model reflects the logical transition from the analysis of the nature of conflict and social tension to the institutional response of the state, rational decision-making processes, and the formation of adaptive public policy. It is argued that the effectiveness of social conflict regulation depends on

institutional capacity, systematic monitoring of social tension, the use of digital analytical tools, and structured interaction with civil society actors.

The practical significance of the research lies in the possibility of applying the developed model to improve public governance mechanisms in conditions of transformation and post-war recovery, thereby strengthening institutional resilience and enhancing public trust in state institutions.

Key words: *social conflict, social tension, public administration, public policy, institutional mechanisms, conflict regulation, state institutions, civil society, digitalization of governance, institutional resilience.*

Постановка проблеми. Сучасний етап суспільного розвитку характеризується високою динамікою соціально-економічних трансформацій, зростанням нерівності доступу до ресурсів, посиленням конкуренції між групами інтересів та поглибленням структурних дисбалансів у системі розподілу влади й можливостей. У таких умовах соціальні конфлікти перестають бути поодинокими явищами та набувають системного характеру, перетворюючись на стійкий фактор функціонування політичних і управлінських систем.

Особливої актуальності проблема врегулювання соціальних конфліктів набуває в умовах воєнних викликів, післявоєнної відбудови та перерозподілу ресурсів. Трансформаційні процеси, пов'язані з реконструкцією економіки, реформуванням інституцій, децентралізацією влади, цифровізацією управління та зміною соціальної структури суспільства, об'єктивно підвищують рівень соціальної напруги. Зростає конкуренція за бюджетні ресурси, гуманітарну допомогу, інвестиційні потоки, земельні й інфраструктурні активи. У результаті конфлікти виникають не лише між соціальними класами, а й між територіальними громадами, професійними спільнотами, органами влади різних рівнів.

Водночас практика публічного управління демонструє, що існуючі механізми реагування на конфлікти здебільшого мають реактивний характер. Управлінські рішення часто приймаються вже на стадії відкритого протистояння, коли соціальна напруга перетворюється на гостру кризу довіри до державних інститутів. Недостатня інтеграція аналітичних інструментів моніторингу соціальної напруги, обмежене використання механізмів діалогу та слабка координація між органами влади призводять до фрагментарності політики врегулювання конфліктів.

Наукова проблема полягає в тому, що теорія конфліктів і теорія публічного управління традиційно функціонують як відносно автономні дослідницькі напрями. Конфліктологія зосереджується на причинах, структурі та функціях конфлікту, тоді як теорія публічного управління – на інституційних механізмах прийняття рішень і реалізації політики. Однак відсутність системної інтеграції цих підходів ускладнює формування цілісної методології врегулювання соціальних конфліктів. Унаслідок цього управлінські рішення нерідко ігнорують глибинну природу конфлікту, а конфліктологічні дослідження залишаються відірваними від практичних інструментів державної політики.

Крім того, сучасні виклики, пов'язані з цифровізацією публічного управління, зміною комунікаційних моделей та зростанням ролі громадянського суспільства, формують нову архітектуру взаємодії між владою та соціальними групами. Соціальні конфлікти дедалі частіше виникають у цифровому середовищі, швидко масштабуються та набувають публічного резонансу. Це потребує переосмислення традиційних підходів до регулювання, зокрема впровадження інструментів аналітичного моніторингу, доказової політики та інституційного діалогу.

Таким чином, виникає об'єктивна необхідність формування інтегрованої концептуальної моделі, яка б поєднувала конфліктологічне розуміння природи

соціальних протиріч із інституційними механізмами публічного управління. Така модель має забезпечити перехід від реактивного врегулювання конфліктів до системної превентивної політики, заснованої на моніторингу соціальної напруги, раціональному прийнятті рішень та партнерстві з громадянським суспільством.

Вирішення цієї проблеми є ключовою передумовою підвищення інституційної стійкості держави, зміцнення суспільної довіри та забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку в умовах трансформаційної невизначеності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика врегулювання соціальних конфліктів у системі публічного управління перебуває на перетині кількох наукових напрямів: класичної конфліктології, теорії державного управління, цифрової трансформації публічного сектору та сучасних досліджень інституційної стійкості.

Теоретичні основи розуміння природи соціального конфлікту закладені у працях Л. Козера [15] та Р. Дарендорфа [16], які розглядали конфлікт як структурний елемент соціальної системи, зумовлений нерівністю влади та ресурсів. Л. Козер підкреслював функціональну роль конфлікту в підтриманні динамічної рівноваги суспільства, тоді як Р. Дарендорф акцентував увагу на конфлікті як результаті асиметрії владних позицій. Важливим доповненням до цього підходу є концепція легітимності та правомірності влади Т. Тайлера [14], який довів, що рівень добровільного підпорядкування нормам прямо залежить від довіри до інститутів, що є ключовим чинником зниження конфліктного потенціалу.

У площині публічного управління значну увагу приділено цифровій трансформації державного сектору як інструменту підвищення ефективності та прозорості управління. Дослідження І. Мергель, Н. Едельман та Н. Хауг [1] визначають цифрову трансформацію як комплексну зміну управлінських процесів, що впливає на взаємодію держави з громадянами. Х. Маргеттс і П. Данліві [2] обґрунтовують концепцію «другої хвилі цифрової ери управління», у межах якої цифрові технології змінюють логіку надання публічних послуг. М. Янсен і Й. ван ден Ховен [3] акцентують на викликах прозорості та захисту даних у контексті використання великих і відкритих даних, що безпосередньо впливає на управління соціальною напругою.

Розвиток інституційної спроможності держави в цифрову епоху розглядається у звітах ОЕСД [6; 7], де наголошується на важливості регуляторних «пісочниць» та гнучких механізмів інноваційного регулювання. Європейська комісія у межах Європейської рамки інтероперабельності [8] підкреслює значення координації та узгодженості інституційних систем для забезпечення ефективної політики. Світовий банк у звіті GovTech Maturity Index [17] демонструє взаємозв'язок між цифровою зрілістю урядів і здатністю ефективно реагувати на соціально-економічні виклики.

Особливу актуальність у контексті України мають аналітичні дослідження Світового банку [9; 10; 19], Міжнародної організації з міграції [11], УВКБ ООН [12], а також демографічні прогнози ООН [13], які фіксують суттєве зростання соціально-економічної напруги внаслідок воєнних дій, міграційних процесів і змін структури населення. Дані Державної служби статистики України [20] підтверджують трансформаційні зміни в економіці та соціальній сфері, що створюють передумови для виникнення нових конфліктних ліній.

Дослідження впливу активних програм на ринок праці (Card, Kluge, Weber [4]) демонструє значення доказової політики у зниженні соціальної нерівності, тоді як концепція «15-хвилинного міста» (Moreno та ін. [5]) акцентує увагу на

просторових аспектах стійкості та соціальної інтеграції, що мають прямий вплив на рівень локальної конфліктності.

Український контекст цифрової трансформації публічного управління представлений проєктом «Дія» [18], який ілюструє зміну моделі взаємодії між державою та громадянами через цифрові інструменти. У цьому ж напрямі працюють дослідження трансформації фінансових інституцій у цифровому середовищі та їх впливу на управління соціальними конфліктами [21], де доведено, що цифровізація фінансових процесів може знижувати ризики конфліктності через підвищення прозорості та доступності послуг.

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про наявність значного масиву досліджень у сфері конфліктології, цифрового урядування та інституційної стійкості. Проте, попри ґрунтовність окремих підходів, у науковому дискурсі відсутня цілісна інтегрована модель, яка б поєднувала теоретичні засади конфлікту з механізмами публічного управління в умовах цифрової трансформації та післявоєнної реконструкції. Саме ця прогалина зумовлює необхідність подальшого теоретичного осмислення та розроблення концептуальної моделі інтеграції зазначених підходів.

Мета статті – теоретичне обґрунтування та розроблення концептуальної моделі інтеграції положень теорії конфліктів і теорії публічного управління як методологічної основи формування ефективних механізмів врегулювання соціальних конфліктів у системі публічної політики.

Виклад основного матеріалу. Соціальний конфлікт у сучасному науковому дискурсі розглядається не лише як прояв протистояння інтересів, а як структурний феномен, зумовлений нерівномірним розподілом ресурсів, влади, статусу та доступу до можливостей. У межах класичних конфліктологічних підходів конфлікт виступає закономірною формою соціальної взаємодії, що виникає в умовах асиметрії інтересів і соціальної нерівності. Його природа має подвійний характер: з одного боку, конфлікт здатний дестабілізувати соціальну систему, з іншого – виступає імпульсом для її оновлення.

Функціональність конфлікту проявляється у двох вимірах. Деструктивний вимір пов'язаний із руйнуванням соціальної довіри, загостренням протистояння та підвищенням рівня соціальної напруги. Конструктивний вимір полягає у здатності конфлікту виявляти структурні дисбаланси, стимулювати інституційні зміни та сприяти перегляду управлінських рішень. Таким чином, конфлікт не є виключно негативним явищем, а виступає індикатором системних проблем у сфері публічного управління.

У свою чергу, теорія публічного управління розглядає державу як інституційний механізм координації суспільних інтересів та забезпечення стабільності соціальної системи. У центрі уваги перебувають процеси прийняття управлінських рішень, регулятивна функція державних інститутів, а також механізми взаємодії влади з громадянським суспільством. Проте без урахування конфліктної природи соціальних процесів управлінські рішення ризикують бути формальними та відірваними від реальних суспільних запитів.

Інтеграція теорії конфліктів і теорії публічного управління дозволяє сформулювати системне бачення соціальної напруги як об'єкта управлінського впливу, а конфлікту – як джерела інформації для коригування публічної політики.

Узагальнення положень теорії конфліктів та теорії публічного управління дозволило сформулювати концептуальну модель їх інтеграції у межах формування механізмів врегулювання соціальних конфліктів. Запропонована модель відображає

логіку переходу від природи конфлікту та соціальної напруги до інституційної реакції держави та формування публічної політики (рис. 1).

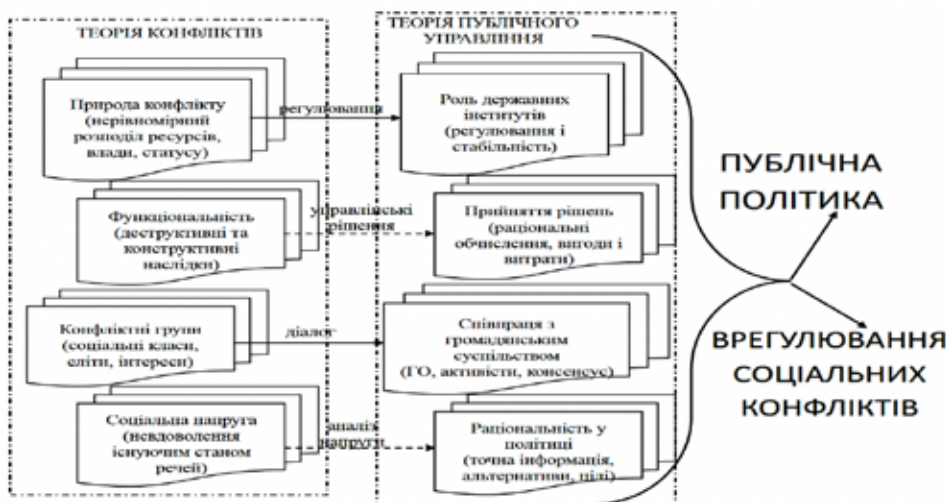

Рис. 1. Концептуальна схема інтеграції теорії конфліктів і теорії публічного управління у врегулюванні соціальних конфліктів

Джерело: сформовано автором

Подана на рисунку 1 модель демонструє структурну взаємодію двох теоретичних площин. Ліва частина відображає конфліктологічний блок, який включає природу конфлікту, його функціональність, конфліктні групи та соціальну напругу як індикатор системних дисбалансів. Права частина репрезентує управлінський блок, у межах якого державні інститути здійснюють регулятивну функцію, приймають раціональні рішення та взаємодіють з громадянським суспільством. Їх інтеграція формує основу публічної політики врегулювання соціальних конфліктів. Ключовим елементом запропонованої моделі є конфліктні групи – соціальні класи, еліти, професійні спільноти, групи інтересів, які вступають у взаємодію в межах розподілу ресурсів і впливу. Їх активізація формує стан соціальної напруги, що характеризується зростанням незадоволення існуючим станом речей, недовірою до інститутів та посиленням протестного потенціалу.

Соціальна напруга виступає раннім індикатором майбутніх конфліктів і може бути кількісно та якісно виміряна через рівень довіри до влади, частоту протестних дій, інтенсивність публічних дискусій, динаміку соціально-економічних показників. Саме на цьому етапі система публічного управління має перейти від реактивної до превентивної моделі управління.

Моніторинг соціальної напруги стає складовою аналітичного блоку публічної політики. Його відсутність або формальний характер спричиняє запізнілу реакцію держави та трансформацію латентного конфлікту в гостру фазу.

Роль державних інститутів у врегулюванні соціальних конфліктів полягає у забезпеченні регулятивної рівноваги та стабільності системи. Інституційна спроможність визначається здатністю органів влади: своєчасно ідентифікувати джерела напруги; формувати альтернативні сценарії реагування; здійснювати раціональний аналіз вигід і витрат; забезпечувати легітимність прийнятих рішень.

Процес прийняття рішень у сфері врегулювання соціальних конфліктів має базуватися на принципах раціональності, відкритості та доказовості. Раціональність у політиці передбачає використання точної інформації, аналітичних даних, прогнозних моделей та альтернативних сценаріїв. В умовах цифровізації це включає використання систем моніторингу, соціальної аналітики та інструментів big data.

Неврахування цих факторів призводить до управлінських рішень, що посилюють конфліктний потенціал замість його зниження.

Важливим елементом інтеграційної моделі є співпраця держави з громадянським суспільством. Діалог між владою та конфліктними групами виступає механізмом зниження напруги та формування консенсусу. У цьому контексті громадські організації, активісти, професійні асоціації стають посередниками між державними інститутами та суспільством.

Інституалізація діалогу передбачає створення платформ консультацій, громадських слухань, дорадчих органів, механізмів електронної участі. Відкритість процесу формування публічної політики підвищує рівень довіри та знижує ризик ескалації конфлікту.

Таким чином, взаємодія держави та громадянського суспільства трансформує конфлікт із площини протистояння у площину переговорів і співпраці.

Інтеграція конфліктологічного та управлінського підходів завершується формуванням публічної політики врегулювання соціальних конфліктів. Така політика має багаторівневий характер і включає: нормативно-правові механізми регулювання; інституційні інструменти координації; аналітичні системи моніторингу; комунікаційні платформи взаємодії.

Публічна політика у сфері врегулювання конфліктів повинна бути адаптивною, орієнтованою на попередження конфліктів, а не лише на їх ліквідацію. В умовах післявоєнної трансформації особливої актуальності набувають механізми реінтеграції, перерозподілу ресурсів та відновлення довіри до державних інститутів.

Висновки. У результаті проведеного дослідження доведено, що соціальні конфлікти є не лише наслідком структурних дисбалансів у суспільстві, а й системним індикатором ефективності публічного управління. Їх природа зумовлена нерівномірним розподілом ресурсів, влади та статусу, що формує конфліктні групи й генерує соціальну напругу. Водночас конфлікт має подвійний характер: поряд із деструктивним потенціалом він виконує конструктивну функцію, сприяючи оновленню інституцій та коригуванню управлінських рішень.

Обґрунтовано, що традиційна ізольованість теорії конфліктів і теорії публічного управління обмежує можливості формування цілісних механізмів врегулювання соціальних протиріч. Інтеграція цих підходів дозволяє сформувати системне бачення соціальної напруги як об'єкта управлінського впливу, а конфлікту – як джерела інформації для вдосконалення публічної політики. Запропонована концептуальна модель демонструє логіку переходу від аналізу природи конфлікту та активності конфліктних груп до інституційної реакції держави, прийняття раціональних рішень та формування адаптивної політики врегулювання.

Доведено, що ключову роль у зниженні конфліктного потенціалу відіграє інституційна спроможність державних органів, яка включає системний моніторинг соціальної напруги, використання аналітичних інструментів прогнозування, забезпечення відкритості процесу прийняття рішень та налагодження діалогу з громадянським суспільством. Особливого значення набуває цифровізація управлінських процесів, що розширює можливості раннього виявлення ризиків та підвищує доказовість політики.

Встановлено, що ефективна публічна політика врегулювання соціальних конфліктів має бути превентивною, адаптивною та багаторівневою. Вона повинна поєднувати нормативно-правові механізми, інституційні інструменти координації, аналітичні системи моніторингу та комунікаційні платформи взаємодії. Такий підхід дозволяє трансформувати конфлікт із чинника дестабілізації у ресурс розвитку, підвищуючи рівень суспільної довіри та інституційну стійкість держави.

Практична значущість дослідження полягає в можливості використання запропонованої концептуальної моделі для вдосконалення механізмів публічного управління в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій, коли зростає конкуренція за ресурси, активізуються соціальні групи та посилюється ризик ескалації конфліктів. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням інструментарію кількісного вимірювання соціальної напруги та емпіричною апробацією моделі на рівні територіальних громад.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Mergel I., Edelman N., Haug N. Defining digital transformation: Results from expert interviews. *Government Information Quarterly*. 2019. Vol. 36, No. 4. Art. 101385. DOI: 10.1016/j.giq.2019.06.002
2. Margetts H., Dunleavy P. The second wave of digital-era governance: A quasi-paradigm for government on the web. *Philosophical Transactions of the Royal Society A*. 2013. Vol. 371, No. 1987. Art. 20120382. DOI: 10.1098/rsta.2012.0382
3. Janssen M., van den Hoven J. Big and open linked data (BOLD) in government: A challenge to transparency and privacy? *Government Information Quarterly*. 2015. Vol. 32, No. 4. P. 363–369. DOI: 10.1016/j.giq.2015.11.007
4. Card D., Kluge J., Weber A. What works? A meta-analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*. 2018. Vol. 16, No. 3. P. 894–931. DOI: 10.1093/jeea/jvx028
5. Moreno C., Allam Z., Chabaud D., Gall C., Pralong F. Introducing the “15-minute city”: Sustainability, resilience and place identity in future post-pandemic cities. *Smart Cities*. 2021. Vol. 4, No. 1. P. 93–111. DOI: 10.3390/smartcities4010006
6. OECD. The role of sandboxes in promoting flexibility and innovation in the digital age. *OECD Digital Economy Papers*. 2020. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/06/the-role-of-sandboxes-in-promoting-flexibility-and-innovation-in-the-digital-age_ddcd3d40/cdf5ed45-en.pdf (дата звернення: 12.10.2025).
7. OECD. Government at a Glance 2023. Paris : OECD Publishing, 2023. DOI: 10.1787/3d5c5d31-en
8. European Commission. New European Interoperability Framework (EIF). Luxembourg : Publications Office of the EU, 2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bca40dde-deee-11e7-9749-01aa75ed71a1> (дата звернення: 12.10.2025).
9. World Bank. Listening to Citizens of Ukraine: The Poverty and Human Impacts of Russia's Invasion of Ukraine. 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099062624132031216> (дата звернення: 12.10.2025).
10. World Bank. Ukraine – Poverty and Equity Brief. October 2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099842501032567102> (дата звернення: 12.10.2025).
11. International Organization for Migration (IOM). Ukraine Internal Displacement Report: General Population Survey, Round 20. April 2025. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/>

IOM_UKR_Internal%20Displacement%20Report_GPS%20R20_April%202025.pdf (дата звернення: 12.10.2025).

12. UNHCR. Ukraine Refugee Situation – Operational Data Portal. 2025. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (дата звернення: 12.10.2025).

13. United Nations, Department of Economic and Social Affairs (DESA). World Population Prospects 2022: Summary of Results. 2022. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf (дата звернення: 12.10.2025).

14. Tyler T. R. Why People Obey the Law. 2nd ed. Princeton : Princeton University Press, 2006.

15. Coser L. A. The Functions of Social Conflict. New York : Free Press, 1956.

16. Dahrendorf R. Class and Class Conflict in Industrial Society. Stanford : Stanford University Press, 1959.

17. World Bank. GovTech Maturity Index 2022 Update: Trends in Public Sector Digital Transformation. 2023. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.ega.go.tz/uploads/publications/sw-1688459611-World%20Bank%20GMTI%202023%20REPORT_230326_183857_230704_112408.pdf (дата звернення: 12.10.2025).

18. Міністерство цифрової трансформації України. Дія (огляд проєкту). б.р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://digitalstate.gov.ua/projects/govtech/diia> (дата звернення: 12.10.2025).

19. World Bank. Monitoring Living Conditions in Ukraine – Listening to Ukraine Update 2025. 2025. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/bf81d702093c4e7ce911cb00603d3fb9-0080012025/original/Listen-to-Ukraine-Update-2025.pdf> (дата звернення: 12.10.2025).

20. Державна служба статистики України (Держстат). Національні рахунки. 2025. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://stat.gov.ua/uk/pages/natsionalni-rakhunku> (дата звернення: 12.10.2025).

21. Yankovoi R., Stadnichuk R., Zhosan H., Garafonova O., Biriukov I. Innovative transformation of a financial institution in the context of digitalisation and its impact on social conflict management. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2024. No. 2 (55). P. 75–88. DOI: 10.55643/fcapter.2.55.2024.4386

REFERENCES:

1. Mergel, I., Edelmann, N., & Haug, N. (2019). Defining digital transformation: Results from expert interviews. *Government Information Quarterly*, 36(4), 101385. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2019.06.002>

2. Margetts, H., & Dunleavy, P. (2013). The second wave of digital-era governance: A quasi-paradigm for government on the web. *Philosophical Transactions of the Royal Society A*, 371(1987), 20120382. <https://doi.org/10.1098/rsta.2012.0382>

3. Janssen, M., & van den Hoven, J. (2015). Big and open linked data (BOLD) in government: A challenge to transparency and privacy? *Government Information Quarterly*, 32(4), 363–369. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2015.11.007>

4. Card, D., Kluve, J., & Weber, A. (2018). What works? A meta-analysis of recent active labor market program evaluations. *Journal of the European Economic Association*, 16(3), 894–931. <https://doi.org/10.1093/jeea/jvx028>

5. Moreno, C., Allam, Z., Chabaud, D., Gall, C., & Pratlong, F. (2021). Introducing the “15-minute city”: Sustainability, resilience and place identity in future post-pandemic cities. *Smart Cities*, 4(1), 93–111. <https://doi.org/10.3390/smartcities4010006>

6. OECD. (2020). The role of sandboxes in promoting flexibility and innovation in the digital age. OECD Digital Economy Papers. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/06/the-role-of-sandboxes-in-promoting-flexibility-and-innovation-in-the-digital-age_ddcd3d40/cdf5ed45-en.pdf

7. OECD. (2023). Government at a Glance 2023. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/3d5c5d31-en>
8. European Commission. (2017). New European Interoperability Framework (EIF). Publications Office of the EU. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/bca40dde-deee-11e7-9749-01aa75ed71a1>
9. World Bank. (2024). Listening to Citizens of Ukraine: The Poverty and Human Impacts of Russia's Invasion of Ukraine. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099062624132031216>
10. World Bank. (2024, October). Ukraine – Poverty and Equity Brief. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099842501032567102>
11. IOM. (2025, April). Ukraine Internal Displacement Report: General Population Survey, Round 20. https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/IOM_UKR_Internal%20Displacement%20Report_GPS%20R20_April%202025.pdf
12. UNHCR. (2025). Ukraine Refugee Situation– Operational Data Portal. <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (accessed 12 Oct 2025).
13. United Nations, DESA. (2022). World Population Prospects 2022: Summary of Results. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf
14. Tyler, T. R. (2006). Why People Obey the Law (2nd ed.). Princeton University Press. <https://www.jstor.org/stable/j.ctv1j66769>
15. Coser, L. A. (1956). The Functions of Social Conflict. Free Press. <https://archive.org/details/functionsofsocia0000cose>
16. Dahrendorf, R. (1959). Class and Class Conflict in Industrial Society. Stanford University Press. <https://archive.org/details/classclassconfli00dah>
17. World Bank. (2022–2023). GovTech Maturity Index 2022 Update: Trends in Public Sector Digital Transformation. https://www.ega.go.tz/uploads/publications/sw-1688459611-World%20Bank%20GMTI%202023%20REPORT_230326_183857_230704_112408.pdf
18. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. (n.d.). Diia (project overview). <https://digitalstate.gov.ua/projects/govtech/diia> (accessed 12 Oct 2025).
19. World Bank. (2025). Monitoring Living Conditions in Ukraine– Listening to Ukraine Update 2025. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/bf81d702093c4e7ce911cb00603d3fb9-0080012025/original/Listen-to-Ukraine-Update-2025.pdf>
20. State Statistics Service of Ukraine (Derzhstat). (2025). National accounts – key indicators (updated June 2025). <https://stat.gov.ua/en/topics/national-accounts> (accessed 12 Oct 2025).
21. Yankovoi, R., Stadniichuk, R., Zhosan, H., Garafonova, O., Biriukov, I. Innovative transformation of a financial institution in the context of digitalisation and its impact on social conflict management. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2024, 2(55), pp. 75–88. DOI: 10.55643/fcaptp.2.55.2024.4386

Дата першого надходження статті до видання: 13.01.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.02.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.04.2026

